

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

29 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Nadejda Toma, Vladimir Timofti,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Druță Boris în numele inculpatului Postica Petru, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 25 august 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui

*Postica Petru XXX, născut la XXX,
originar și domiciliat în or. XXX, str. XXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

1. 17.08.2016-25.08.2016 (prima instanță)

2. 26.09.2016-10.11.2016 (instanța de apel)

3. 16.02.2017-29.03.2017 (instanța de recurs)

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 25 august 2016, *conform procedurii prevăzute de art. 364^l Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Postica Petru a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 4 ani, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că Postica Petru, la 19.04.2016, aproximativ ora 04:00, aflându-se pe str. Maria Drăgan nr. 4, mun. Chișinău, intenționat, având scopul sustragerii în mod deschis a bunurilor altei persoane, s-a apropiat de cet. Nichifor Vasile și i-a aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea feței, doborându-l la pământ, după care i-a mai aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea feței, cauzându-i ultimului, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 1800 din 21.04.2016, vătămări corporale neînsemnate, după care în mod deschis, din mână i-a smuls telefonul mobil de model „Nokia 6300”, la prețul de 1200 lei, iar din buzunarul drept al pantalonilor i-a sustras telefonul mobil de model „Samsung A 300” cu nr. de IMEI: 356523064127542, la prețul de 6900 lei, un card stick de 4 GB, la prețul de 300 lei și adidașii de model „Nike” la prețul de 650 lei, cu care era încălțat, cauzându-i părții vătămate Nichifor Vasilei o daună în proporții considerabile, în sumă totală de 9050 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocat în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, non-privativă de libertate.

În motivarea cererii, apelantul a invocat următoarele:

- inculpatul și-a recunoscut integral vina, a contribuit la descoperirea infracțiunii, a mărturisit sincer despre cele întâmplate, și-a cerut scuze de la partea vătămată, se căiește și a declarat instanței că nu va mai comite careva fapte prejudiciabile în viitor;

- în instanța de fond s-a stabilit că la momentul reținerii Postica Petru era angajat în câmpul muncii în calitate de cioban și nu a avut careva încălcări ale legii; totuși, la individualizarea pedepsei a fost ignorată personalitatea inculpatului, fiind accentuate condamnările sale, în acest context instanța considerând că nu exista temei de a aplica pedeapsa în limita minimă, în raport cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și nu se prezintă, ca fiind oportună, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal;

- condamnările anterioare nu ar fi trebuit să influențeze asprimea pedepsei, or inculpatul a executat pedepsele stabilite; totodată, din declarațiile inculpatului reiese că el are la întreținere un copil minor și contribuie la educarea lui prin munca ce o prestează;

- instanța de fond a ignorat prevederile instituite de art. 6 § 1 CoEDO, prin sentința adoptată fiind lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, or inculpatului nu i-a fost stabilită o pedeapsă echitabilă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2016, pronunțată integral la 08 decembrie 2016, apelul declarat a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției adoptate, constatând că solicitările apelantului vizau individualizarea pedepsei aplicate inculpatului, instanța de apel a considerat că lipsesc temeiuri de a interveni în soluția dată de prima instanță în partea respectivă, deoarece la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă s-a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, în consecință inculpatului fiindu-i aplicată o pedeapsă corectă, echitabilă și legală.

Astfel, verificând corectitudinea individualizării pedepsei stabilite inculpatului de către prima instanță, instanța de apel a constatat că de către aceasta s-a dat eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal și celei de la art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, în consecință inculpatului fiindu-i stabilită o pedeapsă echitabilă pentru fapta comisă.

Instanța de apel a considerat neîntemeiate argumentele apelantului ce vizau necesitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului, reiterând în sensul dat constatările din sentință, în cadrul cărora instanța de fond a concluzionat asupra inoportunității suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoare. La acest capitol, instanța de apel a menționat reținerea, de către prima instanță, a faptului că inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, cu aplicarea violenței, nu a conștientizat pericolul faptei săvârșite, nu a recuperat prejudicial material cauzat, precum și nu și-a făcut concluziile necesare în urma faptului că anterior a fost judecat de multiple ori, continuându-și astfel activitatea infracțională.

Totodată, instanța de apel a menționat că formularea textuală a prevederii de la art. 90 alin. (1) Cod penal indică asupra faptului că aceasta *poate* fi aplicată, instituind astfel o posibilitate instanței de judecată, și nu o obligație de a aplica prevederea respectivă. În contextul constatării date, instanța de apel a indicat că beneficierea de dispunerea suspendării executării pedepsei nu constituie un drept al inculpatului, ci o facultate pe care instanța de judecată este liberă să o aprecieze, dacă este sau nu cazul să o acorde.

Astfel, instanța de apel a statuat că raționamentul aplicării prevederii art. 90 alin. (1) Cod penal depinde, de rând cu celelalte circumstanțe ale cauzei, de personalitatea vinovatului, de comportamentul său ante- și post-infracțional, în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei.

Cu referire la constatările efectuate, instanța de apel a considerat că instanța de fond și-a motivat concluzia privind inoportunitatea stabilirii unei pedepse mai blânde inculpatului, motiv pentru care a conchis asupra necesității respingerii apelului declarat, ca nefondat, cu menținerea sentinței.

5. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar de către avocatul Druță Boris în numele inculpatului Postica Petru, depus la 04 februarie 2017, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 2), 6) Cod de procedură penală, solicită repunerea în termen a recursului, casarea hotărârilor judecătorești și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă non-privativă de libertate.

În motivarea cererii depuse, recurentul a invocat motive identice celor din apel, precum și suplimentare, și anume:

- copia de pe decizia instanței de apel, pronunțată integral la 08 decembrie 2016, a fost expediată prin poștă la 02 februarie 2017 și recepționată la 03 februarie 2017;

- acumularea majorității probelor la dosar a avut loc cu contribuirea activă a inculpatului;

- în instanță s-a stabilit cu certitudine că la momentul reținerii sale, Postica Petru era angajat în câmpul muncii în calitate de cioban și nu a avut careva încălcări ale legii, dorind să-și continue viața liniștit, la libertate;

- la individualizarea pedepsei a fost ignorată personalitatea inculpatului, fiind accentuate condamnările sale, în acest context instanța considerând că nu exista temei de a aplica pedeapsa în limita minimă, în raport cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și nu se prezintă, ca fiind oportună, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal;

- condamnările anterioare nu ar fi trebuit să influențeze asprimea pedepsei, or inculpatul a executat pedepsele stabilite; totodată, din declarațiile inculpatului reiese că el are la întreținere un copil minor și contribuie la educarea lui prin munca ce o prestează;

- la emiterea sentinței de condamnare nu s-au respectat cerințele prevăzute de art. art. 51-53, 100, 101 Cod de procedură penală, precum și cele instituite de art. 5 și 13 CoEDO; totodată, instanța a ignorat prevederile instituite de art. 6 § 1 CoEDO, prin sentința adoptată fiind lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, or inculpatului nu i-a fost stabilită o pedeapsă echitabilă.

6. Pe cauză a depus referință procurorul, care se pronunță pentru inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, pe care îl consideră vădit neîntemeiat. Astfel, procurorul

consideră că pedeapsa stabilită inculpatului a fost individualizată în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art. 76-77 Cod penal, fiind luate în considerație prevederile art. 78 Cod penal și cele din art. 364¹ Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este declarat peste termen.

Colegiul penal subliniază că, potrivit prevederilor art. 421 Cod de procedură penală, raportat la art. 401 Cod de procedură penală, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sânt în drept să declare recurs ordinar. Totodată, pentru ca acesta să fie admis spre examinare de către instanța de recurs, el urmează a fi declarat în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei, așa cum este indicat expres în prevederile art. 422 Cod de procedură penală.

Instanța de recurs menționează că, potrivit art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Astfel, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în apel din data de 10.11.2016, avocatul Druță Boris, care declară recurs ordinar în prezenta cauză în numele inculpatului, a participat la ședința în cadrul căreia a avut loc pronunțarea dispozitivului hotărârii atacate (f.d. 168), fiind înștiințat asupra faptului că pronunțarea deciziei integrale va avea loc la data de 08.12.2016, la care acesta nu s-a prezentat (f.d. 170). Totodată, Colegiul penal constată că, potrivit materialelor cauzei, inculpatul Postica Petru a primit copia deciziei redactate la data pronunțării integrale a acesteia (f.d. 178), pe care nu a atacat-o cu recurs ordinar.

În continuare, Colegiul penal constată că potrivit conținutului procesului-verbal anterior menționat, copia deciziei integrale a fost expediată avocatului, recurent în cauză, prin poștă (f.d. 179, 188), pe care acesta a recepționat-o la 03.02.2017, după cum menționează în recursul declarat.

În acest sens, Colegiul penal reține că nu poate fi acceptată calcularea termenului pentru exercitarea căii de atac a recursului ordinar începând cu data recepționării copieii deciziei instanței de apel, or recurentul, după cum s-a menționat, a știut cu certitudine data petrecerii ședinței de judecată în legătură cu pronunțarea deciziei integrale, la care ultimul nemotivat nu s-a prezentat, or careva probe sau afirmații în susținerea temeiniciei absenței de la ședință nu au fost invocate.

Potrivit prevederilor art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Reieșind din sensul articolului dat și în concordanță cu circumstanțele constatate, Colegiul penal reține că termenul de declarare a recursului (de 30 de zile) începea să curgă

de la 09 decembrie 2016 și expira la 09 ianuarie 2017. Avocatul Druță Boris a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel la data de 04 februarie 2017, după expirarea termenului legal de 30 zile prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

Colegiul penal subliniază, că termenul de recurs este un termen procesual legal, durata căruia este stabilită prin lege, iar în aceste condiții acesta este absolut și are caracter imperativ, astfel că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Instanța de recurs nu constată careva motive întemeiate pentru trimiterea recursului spre judecare (existența cazului fortuit sau a forței majore, fie existența unei alte cauze care a pus titularul recursului în situația de a nu putea acționa în conformitate cu legea), de aceea conchide asupra inadmisibilității recursului, ca fiind declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Druță Boris în numele inculpatului Postica Petru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui *Postica Petru XXX*, pe motiv că este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 aprilie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Nadejda Toma

Vladimir Timofti